

**Ei niin pimeää
ettei
valo
näkyisi**

**Astan elämän
kehitystarina**

Taimi Siipilehto-Kuisma

Ei niin pimeää ettei valo näkyisi

Taimi Siipilehto-Kuisma

Ei niin pimeää ettei valo näkyisi

Astan elämän kasvutarina

© 2016 Taimi Siipilehto-Kuisma.

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN-978-952-339-304-2

Kiitokset

Kiitokset Astalle että jaoit oman elämäntarinasi kanssamme!

Kuunnellessani tarinaasi kerrontasi lumosi minut, vei mukanaan lapsuutesi maisemiin ja synnytti ajatuksen kirjoittaa tapahtumat ylös.

Sanoit työskennellessämme, että haluat kertoa tarinasi ihmisille siinä toivossa, että siitä olisi apua jollekin, joka painiskelee samanlaisten kysymysten kanssa kuin mitä sinulla on elämäsi varrella ollut.

Kirjoittamistani motivoi myös mahdollisuus käyttää kuvatuissa keskusteluissa Pohjois-Pohjanmaan murretta, joka on myös minun lapsuuteni murre.

Kirjassa kerrotut tarinat pohjautuvat Astan elämän tositapahtumiin. Jotkut niistä ovat kuvitteellisia, mutta viitekehyksessään mahdollisia. Tapahtumissa kuvattujen henkilöiden nimet on suurelta osin muutettu, vain Astan, hänen vanhempiansa ja isovanhempiansa nimet ovat yhtäpitäviä todellisuuden kanssa.

Kiitokset kaikille tekstin tekovaiheessa siitä palautetta antaneille, sekä Sanna-Maaria Tornivaaralle tekstin kieliasun tarkistamisesta ja Eero Kuismalle kuvien käsittelystä.

Taimi Siipilehto-Kuisma

Sisällysluettelo

sivu

Taustatekijöitä

Äiti ja isä	1
Lahja ja Jussi kohtaavat	4
Oma koti	7
Astan syntymä	9
Elämää Kuusikankaalla	12
Sota	17
Saunan autuus	22

Tuokiokuvia

Silta	24
Tuli selässä	26
Orvokki piikana	28
Halot	31
Asta muuttaa mummolaan	34
Äiti, älä jätä!	37
Vaikea tehtävä	40
Seuramatka	43
Asta menee kouluun	49
Joulu Kuusikankaalla	51

Paimentyttö

Leikin loppu	54
Uusi talo	56
Pelon varjo	59
”Mustilaisia”	61
Kulotuksia	65
Palovamma jalassa	67
Juhannus Torvelassa	69
Paimentytön urut	72
Särkyjä	75
Sukset	75
Hiihtokilpailut	81
Nella	84
Rippikoulu	86

Helsinkiin

Välirikko	88
Tehdastyössä	91
Sisarukset	93
Heinäladossa	95
Unelmia	100
Opiskeluaika	104

Hoitotyötä

Apuhoitaja	108
Eräs potilas	112
Meilahti	114
Hanna	118
Kapuloita rattaissa	123
Sädekehä kiristää	128
Ystäviä auttamassa	130

Kasvukipuja

Painajainen	135
Terapiassa	137
Sisko sairastaa	140
Liian pitkä matka	143
Tuska	145
Luopumista	148
Uusi suunta	150
Välitilinpäätös	154
Luovuuden väylä avautuu	156

Kuvakooste

TAUSTATEKIJÖITÄ

Äiti ja isä

Lahja Sofia Juntto syntyi Haapavedellä kesäkuun kuudentena päivänä vuonna 1910 köyhän työläisperheen toisena lapseksi. Hänen jälkeensä perheeseen syntyi vielä kolme tytärtä. Perheen äiti menehtyi viimeisen lapsensa synnytykseen ja myös lapsi kuoli. Isä jäi yksin neljän tyttären kanssa. Kun hän ei yksin pystynyt huolehtimaan lapsistaan, hän antoi heidät kunnalle huutolaisiksi. Lahja myytiin isoon taloon huolehtimaan talon melkein itsensä ikäisistä lapsista.

Koska kunta velvoitti isännät lähettämään myös huutolaislapset kiertokouluun, Lahjakin pääsi oppimaan luku- ja kirjoitustaitoa.

- Ookko sinä huutolainen? kysyi vieressä istuva tyttö Lahjalta.

- Oon, vastasi Lahja.

- Eikö sinulla ei oo äitiä? kysyi tyttö.

- Ei, vastasi Lahja.

- Misä sinun äiti on? jatkoi toinen kyselyään.

- Se on kuollu, totesi Lahja.

- Onko sinun äiti kuollu? ihmetteli toinen.

- On. Mutta on minulla isä, vaan se ei asu sielä misä minä, selitti Lahja.

- Ja on minulla siskojaki, vaan ei nekkään asu sielä, misä minä, hän jatkoi

- No misä ne assuu? kysyi toveri.

- En minä sitä ny muista, sanoi Lahja.

- Nyt minun pittää mennä kiivaa takasi, sanoi Lahja vierustoverilleen oppituntien päätyttyä.

Hän sujautti Aapisvihkon ja tyhjän eväspussin kainaloonsa ja juoksi koulutalon ovesta ulos. Missään tapauksessa hän ei halunnut saada isännältä nuhteita saati selkäsaunaa viivytyksistä. Eniten Lahja pelkäsi sitä, että isäntä kieltäisi häntä kokonaan käymästä koulua. Jottei niin kävisi, hän noudatti kuuliaisesti talon isännän ja emännän toiveita.

Kun Lahja vuosien kuluttua vapautui huutolaisen asemastaan, hän pääsi piiaksi maalaistaloon. Siellä hän oppi pian talon työt ja nautti maalaistalon elämästä. Mielessään hän haaveili omasta kodista, jossa saisi tehdä työt niin kuin itse haluaa.

- Voi kumpa joskus koittas aika, jolloin kukkaan ei muamääräilis, hän toivoi.

Jaakko Johannes Saukko, kutsumanimeltä Jussi, syntyi vuonna 1912 pienviljelijäperheeseen Haapaveden Sallikylällä, Torvelan talossa, jossa hänen äitinsä Euniika oli miniänä. Ennen Jussin syntymää perheessä oli jo kolme tytärtä ja Jussin jälkeen syntyi vielä poika ja tyttö. Torvelan lapsia kasvatettiin kovaan kuriin ja työn tekoon, kuten vanhempansakin oli kasvatettu. Hellyyden osoituksia ja kannustuksen sanoja ei liiemmin viljelty, niin kuin ei muissakaan sen seudun perheissä.

- Sikiät mennee kehumisesta pilalle, sanottiin.

- Jos niitä kehhuu, niistä tulee laiskoja ja ylypiöitä.

- Työhön ne on pennut opetettava pienestä pittäin, sai Jussi-kin usein kuulla.

**”Ei kukaan sytytä lamppua ja sitten peittää
sitä astialla tai pane sitä vuoteen alle.
Lampunjalkaan se pannaan, jotta sisään
tulevat näkisivät valon.” Luuk. 8:16**

9 789523 393042